

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. hod.

Expedice se nachází v obchodnictví v musikálických Ludevít Fleischerů v Praze v železné ulici.

Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za řádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 60 kr., celoročně 3 zl. 20 kr.

S poštou: půll. 1 zl. 80 kr., celor. 3 zl. 60 kr. r. č.

Pro státy německé: půlletně 1 tol., 8 nov. gr., celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

Nakladatel:

Ludevít Fleischer.

O vývinu sonaty.

(Pokračování.)

Jako Beethoven vůbec ve své instrumentální hudbě Haydna a Mozarta se držel, tak také připojil se v sonatech k drahám svých předchůdců. Došed však větší dospělosti a samostatnosti, opustil tyto dráhy a šel jinými cestami, novými směry, pozvěděl co do formy i obsahu sonatu, vdechnul jí ducha, jenž Mozartu a Haydnu zcela cizím zůstal, dodal jí jedním slovem onu zvláštní velikost, která nejsouc ještě dosažena, nepodmíněného obdivování pravého přítele hudby vyžaduje. Co zatím Haydn a Mozart klavírní sonatě u porovnání k jich ostatním instrumentálním skladbám malou pozornost věnovali, co zatím na př. v symfoniích a smyčcových kvartetech na každý způsob mnohem značnějšími se objevili; ponořil se Beethoven co nehlouběji v tento druh hudby, položil v ní podstatnou stránku svého genia a osvědčil se v ní právě tak znamenitým jako v symfonii a smyčcovém kvartetu. Hand tvrdí ve své esthétice hudební, že lze předkem poznati ze sonaty Beethovenovu zvláštnost. Výrok tento zdá se nám však byti něco jednostranný; neboť těžiště Beethovenovy hudby leží podstatně v jeho symfoniích a smyčcových kvartetech; leč pravda jest, že k dokonalému pojmutí a uchopení velkého genia sonaty jeden z nejpodstatnějších momentů tvoří. Právě ze sonat dají se stupně, jak se Beethoven umělecky vyvínoval, nejjistěji poznati, právě v nich a pouze v nich nejlépe lze stopovati, jak jeho duch k samostatnosti se dopracoval. Beethoven nebyl, jako každý velký duch najednou tím, čím ve své dospělosti, ve svém nejkrásším rozkvětu byl. Bylo již praveno, že nejprve v sonatách na drahách Haydnových a Mozartových krácel a později proběhnuv tyto sféry, k samostatnosti dospěl. Tento přechod od větší neb menší nesamostatnosti k vyvinuté zvláštnosti, což jest zajisté zajímavý psychologický moment v pochodu poznenáhleho rozvinu velkého umělce, jeví se však v jeho sonatách více, než v ostatních druzích hudby. Připomínáme zde jen na jeho symfonie. Jaký to ohromný rozdíl mezi první a druhou symfonií s jedné strany, které podstatně na stanovišti Haydno-Mozartovském stojí a mezi třetí symfonií! Kdož pak tuší po D-dur symfonii obrovskou

budovu heroické symfonie. Jaká to dále nesprostředkovaná vzdálenost od kvartetů op. 18. k triu op. 59!

Z pozorování jednotlivých sonat naproti tomu vyplyne, jak se již v dřívějších skladbách Beethovenových zvláštnost mistrova v jednotlivých tazích propracovávala. Přístupme nyní blíže k sonatám a tu nahlédneme, že tato díla z části času, v němž se umělec tento vyvínoval aneb k dospělosti přicházel, náležejí. Rozeznáváme tedy v sonatách Haydno-Mozartovskou periodu s jedné strany a periodu, kdež samostatnosti a úplné zvláštnosti dosáhnuv, tvořiti počal, s druhé strany. Tímto však nejsou ještě hlavní stanoviště, s jakých na Beethovenovy sonaty pohlížeti máme, úplně vyčerpány. Jak známo, ustranil se Beethoven v posledních letech své umělecké dráhy vždy víc a více do soukromosti z části následkem zevnějších, z části následkem vnitřních vplyvů, isoloval svůj duševní život a vytvořil a zvýšil svou subjektivnost. Je to třetí a poslední epocha Beethovenovských plodů a epochu tuto lze určitě poznati v sonatách jeho. Co se ale sonat zvlášť dotýče, musíme, abychom je docela určitě v jich zvláštnosti poznati mohli, přechodní periodu od první epochy k druhé přijmouti, jak jsme to již naznačili; neboť jsou díla, která jsou již od první epochy vzdáleny a velmi k druhé se blíží, tak že pro sebe jednu skupeninu tvoří. Konečně nacházíme v sonatách výtvoř, které ještě před první periodou ležeti se zdají a naproti dokonalým pracím Beethovenovým jen co *pokusy* nanejvýš ještě nesamostatného mladíka neb žáka se považovati mohou; neboť není v nich nejslabší stopa volikána Beethovena, jenž v Haydno-Mozartovské periodě tu a tam prokmitá. Tím získali jsme pět *skupenin sonat*.

Jaký jest ale všeobecný obsah myšlének v sonatách Beethovenových? Podstata krásy, jak se v umění jeví, záleží jak známo v tom, že jest určitá myšlénka, určitý duchový obsah v určité smyslné formě vyznačen, že obě tvoří úplnou jednotu, jako tělo a duše. Umělecké dílo může co jednotlivý obraz krásy jen tím, když se pozná co obsahuje a jak tento obsah na jevo přichází, ve své nejvnitřní podstatě pochopen býti. Ačkoliv hudba co skutečné umění uznáno jest, t. j. co skutečnost krásy, přec se jí upíral každý obsah a vyhlášena jest za čisté formální umění, za pouhou hru s tóny. Velký Hegel stojí zde v čele.

(Dokončení.)

Nynější obsazení kůrů kostelních a platy osob k tomu potřebné.

Příloha I. k memorandum chorregentů Pražských.

Osoby kůru.	Sv. Mikuláš		Týn		Sv. Jindřich		Sv. Štěpán		Maria Sněžná		Sv. Petr		Nejsv. Trojice		Sv. Vojtěch		Sv. Haštal		Nejsv. Trojice v Podskalí				
	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.	počet hu- debníků	měsíční honorár zl. kr.			
Tenory	2	4	2	4	2	4	2	4	2	3	1	1	2	4	2	3	1	2	2	2			
Bassy	2	4	2	4	2	4	2	4	2	3	1	1	2	4	2	3	1	2	2	2			
1. houslista	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1			
1. housle	3	4	3	4	2	3	2	3	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3	50			
2. housle	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	3	4	3	4	3	4	50			
Viola	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	50			
Violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	50			
Kontrabassy	2	3	2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	50			
Lesní rohy	2	3	2	3	1	3	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	50			
Varhanik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Úhrnkem	17	28	17	28	15	23	15	25	15	23	14	25	14	24	10	15	50	11	21	50	11	21	50

Kůry kostelní, jak se navrhuje, aby obsazeny a placeny byly.

Tenory	3	9	3	9	2	6	2	6	2	6	2	6	2	6	2	6	2	6	2	6	1	3
Bassy	3	9	3	9	2	6	2	6	2	6	2	6	2	6	2	6	2	6	2	6	1	3
1. houslista	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3
1. housle	3	6	3	6	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	1	2
2. housle	3	6	3	6	3	6	3	6	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	1	2
Viola	2	4	2	4	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Violoncello	2	4	2	4	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Kontrabassy	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	1	2
Lesní rohy	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	1	2
Úhrnkem	21	49	21	49	16	37	15	37	15	35	14	33	14	33	14	33	14	33	14	33	11	25

1. V kostelích u sv. Trojice, u sv. Petra, u sv. Haštala a u nejsvětější Trojice v Podskalí není pro varhanika prázdného nadání. Placeni jich jest břemenem ředitele hudby.

2. Mimo to, jak kůry nyní obsazeny jsou, jest do roka ještě 27 svátků, na nichž osoby kůru silnější být musí, a sice o čtyřech největších svátcích: na 1. neděli velkonoční, na neděli svatodušní, na boží hod vánoční a na den sv. patrona chrámu musí se ještě přibíratí

2 obojí,
2 fagoty,
2 trumpany,
2 houslisté,
1 timpanista,
jimž se platí 1 zl. r. č., což činí za jeden svátek 9 zl. a za 4 svátky 36 zl. r. č.

Na ostatních 23 svátků potřeba jest sesílení jen

2 obojí,
2 trumpanety,
1 timpanista.

Vydání za to obnáší jedné osobě po 1 zl. — tedy všem za jednu slavnost 5 zl a za 23 slavností 115 zl., úhrnkem 151 zl.

3. Mimo to při některých kostelích, jako u sv. Mikuláše, u sv. Štěpána, u sv. Petra, u sv. Vojtěcha atd. jsou nadace na nadání, za něž ředitel rovněž povinen jest, vykonávat některé funkce a tudíž i osobám, jež při tom spolupůčinkují, zvlášť platiti. Jelikož již povědno, že dotace na tato nadání ustanovené vtaženy a vpočítány jsou v roční platy, činíme nejnuctivější prosbu, aby nadání tato dle vůle zakladatelovy původnímu určení svému vráceny byly.

Z Petrohradu.

Rozličné koncerty. — Koncerty ruské hudební jednoty. — Ředitelství divadla. — A. Dreyschock. — A. Rubinstein. — Ratkovský. — Seifert. — Vojáček. — Nápravník.

Postní čas tedy i *pravá* koncertní saisona se již ukončila; avšak koncerty dávají se ještě dosavad a v Petrohradě bylo v posledních měsících více hudby provozováno než jindy, tak že na jednom večeru 3, 4 až 5 koncertů uspořádáno bylo. Sem náležejí koncerty *hudební jednoty, příchozích a zdejších umělců, diletantů, klubů, dekoratérů, mašínistů*, dále *koncerty divadelní, koncerty dobročinné, duchovní a světské koncerty*, koncerty se živými a bez živých obrazů, v nichžto hudebníci toliko podrízenou roli hrají a tedy rádi chybují, a konečně koncerty p. *Lazareva* aneb *koncerty docela bez hudby* (?) — Není tedy divu, když síně koncertní buď docela prázdné jsou aneb jen na polo jsou naplněny a že uspořadatelé koncertů buď docela žádné příjmy nemají neb špatné, vyjmouce některé vyvolence, na př. Dreyschocka, Rubinsteina, Weieniawského atd.

Ruská hudební jednota pod artistickým řízením Ant. Rubinsteina dávala 10 silně navštívených abonentních koncertů, v nichžto klasická hudba zastoupena jest. Jednota vytkla si sice za cíl, tuzemským talentům příležitost poskytovat, aby své plody veřejně zde provést mohly; avšak až dosud přišlo tu a tam něco dobrého, avšak nic vynikajícího; za tou příčinou musí nebožtík dobrý Glucka, jehož skladby posluchače vždy potěší, vše na svá bedra vzít.

Ředitelství divadla dávalo ku prospěchu divadelního orchestru 3 velké koncerty s orchestrem 150 mužů čítajícím pod výborným vedením Karla Schuberta.

Al. Dreyschock uspořádal ve velkém divadle při přeplněných místnostech svůj koncert, v němž zde tak dávno již neslyšený koncert od R. Schumanna s pojmáním jeho zvláštním a přesně klasickým na tak dokonalý způsob přednesl, že obecenstvo k bouřlivým potleskům uchvátil. Mezi ostatními sólovými kusy, které Dreyschock čarokrásně hrál, byla to zvláště jeho k nepřekonání těžká rhapsodie op. 39., jejíž přednesem náramného úžasu zbudil a věnec obdržel. Toto vyznamenání zevšednilo zde sice trochu; avšak v tomto případě padá okolnost ta na váhu, že mu jej zde žijící slavný klavírní virtuos Antonín Kaťski (Kontski) osobně doručil. Aby ohromnému bouřlivému potlesku a nesčíslným vyvoláním konec učinil, zahrál A. Dreyschock ještě své variace na anglickou národní hymnu pro levou toliko ruku. Rozvinul-li Dreyschock v předešlých piecích svou obrovskou sílu a vytrvalost, své s nejněžnější snadností vyvedené, takřka „vydechuté“ pasáže a osvědčil-li všude své hluboké, poetické pojmání, ohromil zde svými velkolepými, těžkostmi nakupenými variacemi veškeré obecenstvo; neboť provedl je levou rukou s báječnou snadností a bravourou. Pochybujeme, že by mimo skladatele samého je některý virtuos na světě v takové dokonalosti provedl. V velkém divadelním koncertě přednášel Al. Dreyschock věčně svěží koncertní kus od

K. M. Weebra. Majestátní pochod, v němž mistr s báječnou silou nad celým orchestrem vyniká, působil ektricky na posluchače a následující na to nejněžněji provedené pasáže činily šťastný kontrast k pochodu a podaly všem zjevného důkazu, že náš Alexandr i delikátností v přednesu se skví. V koncertě ruské hudební jednoty přednášel A. Dreyschock Mendelssohnův koncert G-moll a Beethovenovu fantasii pro sbor, klavír a orchestr. V prvním kuse bylo to umělecké pojmání a dokonalé provedení jednotlivých částí, které známým již krásám tohoto díla nového života, nových zájmů dodaly. Jak Dreyschock Beethovena pojímá a hraje, s jakou fyzickou a duševní rázností intencím tohoto velikána v hudebním umění vyhovuje, o tom podal nám přednes zajímaví a velmi nesnadné Beethovenovy fantasie nejskvělejších a nejplattnějších důkazů. Samo sebou se rozumí, že bouřlivá a vřelá pochvala obecenstva hojně umělce odměnila.

Rubinstein uspořádal ve velkém divadle svůj každoroční koncert, v němžto nám mimo jiné své klavírní skladby též svou symfonii „Ocean“ předvedl, kteráž od orchestru 150 mužů silného řízením skladatelovým mistrovsky provedena a od obecenstva pochvalně přijata jest. Že Ant. Rubinstein též co klavírní virtuos nesmírného efektu docílil, nemusíme teprv podotýkati; neboť je umělcem par excellence. Jeho technická zručnost je podivuhodná i když pomníme, co nejslavnější mistrové v oboru technické zručnosti dokázali a ještě vykonávají. Jeho tón jest od přírody mocný, velkolepý; ale Rubinstein ovládá jej všemi odstíny až k eolovitě zaznívajícimu pianissimu. Takovéto spojení mohutností s lahodností najdeme právě jen u dokonalé, umělecké povahy pohromadě a není tedy divu, že při těchto výtečných vlastnostech veliké pochvaly došel. Spůsobil-li nám Rubinstein provedením čarokrásného Beethovena G-koncertu krásného duševního požitku; roznítil naproti tomu poetickým pojmáním a duchaplným přednesem rozkošné scény lesní „Vogel als Prophet“ od Schumanna a „Ukolébavky“ od Chopina mysle veškerých posluchačů.

Náš krajan *Ratkovský* (Moravan), dvorní pěvec ruské opery, dával jako skoro každoročně koncert, jenž se z hojné návštěvy těšil. Ratkovský je výborný pěvec písní; jeho vysoký, zvučný baryton je ve všech polohách stejnoměrně vzdělán; jeho „mezza voce“ je sladké a příjemné a jeho přednes vyniká pravým pojmáním a vřelostí citu. Pan Ratkovský dosáhl českými národními písněmi, které přednášel, velké pochvaly a jmenovitě zavázal si Rich. Wagnera k srdečným díkům tím, že jej v jeho koncertech na výtečný způsob podporoval. A skutečně nebyl by mohl R. Wagner pro své vokální skladby, které dobrého hlasu a hlubokého pojmání požadují, důstojnější pěvce nalézt, než právě p. Ratkovského.

Chvalně známý a výtečný cellista velkého divadla pan *Jan Seifert*, žák Pražského konservatoria, uspořádal také velmi navštívený koncert, v němž jmenovitě přednesem fantasie na české národní písně jeho útvoru velkého účinku dosáhl. Písně „*Ach, není tu není*“ — a „*Moravo, Moravo, Moravičko milá*“ jsou zde s velkou obratností variovány a v celek sestaveny. V této fantasii naskytla se skladateli příležitost, že svému zvučnému a jadrnému tónu, své technice veškeré těžkosti překonající, své ušlechtilé,

ohnivé a svěží hře úplné platnosti dodati mohl. Koncertista podporován byl svými krajany p. Budičem, Černým, Nápravníkem, Šubertem a Vojáčkem. V tomto jakož i v jiných koncertech slyšeli jsme *dvě Vojáckovy ruské písně* od sl. Anněnskajové přednesené, které vždy velkou pochvalou sprovázeny byly. Jsou to jadrné, hluboce cítěné písně, které jsou novým důkazem *Vojáckovy* hudební vzdělanosti a tvůrčí síly. Též jeho ouvertura na slovanské národní písně byla v jednom koncertě provedena a velkou pochvalou vyznamenána. Pianisty činím pozorna na duchaplnou, propracovanou a efektní fantasii na ruské národní písně od Vojáčka, která co nevidět tiskem vyjde.

Pan *Nápravník*, jenž si v krátkém čase svého pobytu v Petrohradě tak rychle úplné vážnosti nejen hudebníků, ale brž i přátel hudby dobyl, jest v hudebních kruzích vždy velmi vítanou a potřebnou osobností. Pan Nápravník vystupoval tohoto roku velmi často v koncertech, v nichžto pro svůj bohatý program, svou ryzou značnou mechanickou zběhlostí podporovanou hru vždy spravedlivého uznání došel. Že se i komponováním s nemalým štěstím zanáší, dosvědčují nejen jeho oblíbené české písně a sbory, nýbrž i jeho sonata pro housle a piano, která mladému tomu skladateli ke cti slouží. Jest to velmi jadrná a vážná práce velké zajímavosti, v nížto forma i obsah v nejkrasším souhlasu jsou.

Příště zmíním se blíže o nově zřízeném pod Rubinstei-
novou direkcí stojícím konservatoriu, v němž mimo A. Drey-
schocka též pan Jos. Seifert a nížepsaný co učitelé hudby
ustanoveni jsou.

František Černý.

Leonardo da Vinci.

Povídka ze života umělce.

(Pokračování.)

Čas a obrazotvornost mladého umělce nebyly pouze výhradně věnovány pracím malířským; často změnil Leonardo štětec svůj s perem a dělal básně, kteréž od nejlepších básníků onoho času uznány byly. Avšak i přísné vědy jej k sobě vábily; brzy vnikl do tajností přírodopisu, fysiky a matematiky, a v každém odvětví udělal překvapující vynálezy.

Jednou učinil vládě návrh, že by vyvedl velký spojovací průliv mezi Pisou a Florencií, když mu bude možná vody řeky Arna k tomu užiti; avšak vláda nedůvěřovala návrhům tak mladého muže a zavrhla jeho plán. Dvě stě let později

provedl Leonardovu myšlénku Viconico Vinani, poslední žák Galileiův.

Umělec tento zanášel se vystavěním mostů, otevřením silnice, vynalezením stroje válečného a vyvedením sochy; chtěl-li však tento tvůrčí duch okráti, vyšvihnul se na divokého oře, jež nikdo tak dobře jako on skrotiti nedovedl, aneb hleděl na venkově dosíti sladkých pocitů, které čisté nebe, klidné jezero a svěže rozkvétající květiny poskytují. Procházel se rád městskými čtvrtěmi, které nejméně navštěvovány byly, zůstal u obchodníků s ptáky státi a vykoupil velký počet ubohých vězňů s tím úmyslem, aby jim svobodu navrátíl. Leonardo měl při sobě vždy své malířské náčiní a stalo-li se na jeho výletech, že originální typus takřka letmo si nakresliti mohl, byl tomu povděčen; neboť z těchto typů dělal dle Callotovy manýru karikatury.

Tyto rozličné zběhlosti byly často, bychom upřímně řekli, úskalím pro Leonardova velkého ducha. Jeho obrazotvornost, která jej ustavičně k novým výtvorům pudila, zabraňovala mu začaté dílo dokončiti a tak zůstalo to, čeho se duch jeho uchopil, takřka jen náčrtem. Někdy věnoval ovšem práci mnoho času; však náhle ji zanechal, jako kdyby byl na dokonalosti zoufal.

3. Večeře.

Ludovico zanícen tím, že nejslavnějšího umělce svého času při svém dvoře chová, zacházel s Leonardem se zvláštní velkomyslností. Několik sálů paláce proměněny byly v atelier a sotva že si vše umělec do pořádku dal, an jej vévoda navštívil.

Leonardo dokončil právě nákres „Narození Kristova,“ které Ludovico u něho objednal. Unešen krásou tohoto náčrtku, projevil vévoda přání, aby Leonardo brzy tuto práci zcela vyvedl.

„Učiním vše,“ odvětil Leonardo, „abych lichotivé netrpělivosti Vaší Vysosti vyhověl.“

Když však druhého rána Ludvík do atelieru vstoupil, našel umělce hluboce ponořena v pozorování mapy.

„Ano,“ zvolal umělec se zářícíma očima, „průliv mezi údolím Chiavenským a Veltlinským byl by pramenem bohatství pro státy Vaší Vysosti; k tomu účeli musely by se kopce trhati, schozy narovnatí . . .“

A hnedle počal své plány s onou lehkostí přednesu rozvíjovati, která jemu vlastní byla. Vévoda ze začátku nespokojený, vzdálil se celý u vytržení.

(Pokračování.)

Feuilleton.

Divadlo.

V král. českém prozatímním divadle provozovalo se v posledním čase: V úterý dne 12. května „Doktor Robin,“ veselohra v jednom jednání dle Premayera od J. Počáteckého. Na to: „Český dobrovolník a francouzská

selka,“ komický výstup se zpěvy pro české divadlo upravil A. G. Pohostinská hra tanečnice slečny Hoyos od Karlova divadla ve Vídni. — Ve čtvrtek dne 14. května pohostinské vystoupení pana Hercoga od olomúckého divadla: „Othello, mouřenín benátský,“ veliká zpěvohra ve 3 jednáních z vlašského přeložena od J. Chmelenského. Hudba od Rossi-

niho. — V sobotu dne 16. května třetí vystoupení sl. Malé: „Debora, aneb křesťan a židovka.“ — V neděli dne 17. května: „Troubadour,“ zpěvohra ve 4 odděleních od Camerana, přeložena od G. L. Hudba od Josefa Verdiho. — V úterý dne 19. května: „Ženichové,“ veselohra ve 3 jednáních od S. K. Macháčka. Na to: „Dvě postele v jednom pokoji,“ fraška v 1 jednání, z francouzského od K. L.

Dopisy z Čech, Moravy a Uher.

Z Hnojic (na Moravě). (Beseda.) V neděli dne 3. května odbývala se zde beseda, při kteréž zdejší zpěv. spolek ponejprv veřejně vystoupil. Hostů se tak valně shromáždilo, že místnost, která ovšem trochu malá jest, nepostačila, a tím také veškeré produkce ve výsledku trpěly. O zpěvu nechceme ještě dáti úsudku, neboť spolek onen jest ještě příliš mladistvý; doufáme však, že časem hodně pokročí, neboť vůle a přičinění jest dobré, a dobrá jest to jistě ukázka, když na venkově se takové spolky zakládají. Deklamace byly nejvíce od venkovanů předneseny, kteří ponejprv vystoupili a provedli je někteří více neb méně zdařile. Pan L. Škoda (rolník) však přednesl „Tři doby země české“ krásně a jadrně. Sl. Klauď. Čechova ze Šternberka, dcera tamnějšího úředníka, přednesla „Dobrou radu“ tak výborně, že potlesk a pochvala ani přestat nechtěly. Každý pohyb, každé slovo vyloudilo nový smích. Z hudebních produkcí se líbily nejvíce „České dudy a moravský kolovrátek“ a všechny byly opakovány. Doufáme, že budou Hnojičtí občané vždy dál a dále kráčet v dobrém a spolek tamnější že bude důstojným buditelem nejen pro Hnojice, nýbrž pro celé okolí a že bude šlechtným sokem spolku Štěpánovského, který již značné pokroky učinil. Dobrou vůli viděti u něho zjevně a „dobrá vůle všecko zmůže,“ je staré a pravdivé přísloví. Tedy ku předu!

Z Jagru (Erlau). (Uprázdňená místa). Při hlavním zdejším chrámu uprázdňeno jest místo kontrabassisty s ročním platem 108 zl. r. č., při čemž se žádá, aby uchazeč o toto místo ještě na jiné nástroje dobře hráti uměl. Dále uprázdňeno jest při tomtéž chrámě místo zpěváka diskantisty aneb sopranistky se silným a čistým hlasem. Roční plat tohoto místa obnáší 168 zl. r. č. Povinnosti jejich jsou tyto: V neděli a ve svátcích musí při službách Božích v hlavním chrámě účinkovati. Uchazečové o místa tato nechtějí se hlásiti písemně u p. Františka Žaskovského, kapelního mistra hlavního chrámu v Jagru v Uhrách.

✠ Z Jáchymova. (Divadlo. — Tančírna. — Kapela střelecká.) — Zpěvní a hudební škola. Před nedávnem zavítala k nám z Kadaně kočující německá divadelní společnost ředitele Fiedlera. Pro dobrou svou hru, zvláště ale své počestné chování-se ve veřejnosti a obcování se zdejšími obyvateli těšívá se při výstupech svých obyčejně četným posluchačstvem. Výbornou hrou vynikají z údů této společnosti především sl. Thalova ml., pak p. Haas (rozený Čech), komik p. Stein, p. Stumpf a p. Schlegel. Dne 14. května dávali ku prospěchu sl. Thalové ml. „Dáblův podíl,“ při němž přednesené sbory sesíleny byly laskavým spolupůsobením několika zdejších hudby a zpěvu milovných pánů. Herečka paní Steinová, rozená Polačka, připravila nám jednoho večera po produkci zajímavou chvíli polským národním tancem „Kra-koviankou.“ Na všeobecné přání vyučuje nyní zdejší mládež tanci. Tančírnu její navštěvuje právě 26 osob. — Co vše bedlivým, neunaveným cvičením a neustálou pílí docíliti lze, dokázala zřejmě zdejší střelecká kapela. Jak jsem se byl již v posledním svém dopisu zmínil, sestává téměř jen ze samých začátečnicků. Však vzdor této nemilé radě pokročila v posled-

ních desíti téhodnech tak, že se nyní již směle veřejně slyšeti dává. Tak ku př. již několikráte doprovázela setninu střeleckou na cvičiště a 16. května odpoledne zahrála setníku panu Porkertovi a nadporučíku p. lékárníku Voráčkovu ml. zastaveničko. Provedení přednesených skladeb bylo dostatečné. Až podnes potkávala se naše střelecká kapela s dvěma nepříjemnostmi; pohřešovala totiž trubače na křídlovku (Flügelhorn), a zkušeného bassistu. Přístupem nových tří hudebníků jest nyní vadě této odpomoženo. — Zdejší hornický kapelník pan Jos. Lorenz ml., dříve podučitelem v blízké vsi Försterhäuser, zvolen jest nyní za učitele na zdejší hlavní škole. Nový ten úřad nastoupil hned po velikonočích a zavedl spolu školu, v kteréž mládež zpěvu, pak rozličným smyčcovým a foukacím nástrojům hudebním vyučuje. Přejeme, aby chvalitebný onen podnik jak učňům jeho nesl hojného ovoce, tak i jemu zjednal všeobecného uznání. R. L.

Z Jičína dne 17. května 1863. (Zpěv. spolek. — Hudba kostelní.) Na den sv. Jana Nep. zpíval zpěv. c k ý spolek při velkých službách božích Horákovu vokální mši do C-dur. Byla to první vokální mše, jež zpěv. spolek v Jičíně v chrámu Páně zpíval, a byla vůbec první, jež v Jičíně větším sborem provedena a slyšána byla. Provedení celé ducha- a cituplné skladby této bylo zdařilé, a došlo všestranného vřelého uznání znalců i neznalců. Posluchačů sešlo se četné množství, tak že všechny třídy obyvatelstva, ani vojsko nevyjímaje, zastoupeny byly. Dojem touto vokální mší způsobený byl, jak se všech stran, od znalců i neznalců se tvrdí, ohromný, city náboženské rozechvívající, unášející; i slyšeti jest vyjádření vícero posluchačů, že jim to proniklo tuk a kosti. — Hudba kostelní jest u nás ode tří let v ustavičném příznivém vývinu, takže druhdy v Jičíně zdomácnělá strašná kocovina řádné hudbě již úplně a bohdá na vždy ustoupila. Důkaz to zřejmý, co schopnost, vytrvalost a dobrá vůle podporujících sil dokází, pročez voláme z hloubi srdce všem, jenž hudbu kostelní jakýmkoliv způsobem podporují: „Na zdar!“ F.

Z Mirovic. (Návrh stran zlepšení chrámové hudby). V hudebním časopisu „Dalibor,“ čísl. 14. 1863, dočetl jsem se, co vadí dokonalému provedení chrámové hudby na venkově. Musím upřímně vyznati, že úplně souhlasím s panem dopisovatelem Seykem; neboť účinkuji již 34 roků v chrámové hudbě a zažil jsem všech těch nehod, které svrchu jmenovaný pan ředitel Seyk uvádí. Pročez osměluji se zde podati stručný návrh, jak by se mohla hudba kostelní na venkově zdokonaliti a zvelebiti. Nedá se upříti, že skoro při všech velkých farách na venkově nachází se bohaté záduší, totiž kapitály a pozemky. Zdali by zde nebyl dosti znamenitý a postačitelný pramen, z kterého by se aspoň 10 hudebníků a zpěváků mohlo platiti? Mním nejpotřebnější hudební síly, totiž: 2 houslisty, 2 klarinetisty, 2 hornisty, 1 kontrabassistu, 1 tenoristu, 1 bassistu a sopran s altem pod jednou osobou, za kteréžto 2 poslední patří díl pro ředitele, který musí je vyučovati zdarma. Nemím tím, aby se osoby tyto platily peněžitými částkami, ale mám za to, aby se dalo každému hudebníku a zpěváku jen pod půl korce zádušního pole k užívání; zajisté by každý tomu byl povděčen a rád by se (aspoň byl by k tomu vázán) ku zkouškám hudebním a k produkcím chrámovým dostavil; neboť zkoušky jsou nevyhnutelně potřebné, má-li se některá skladba kostelní dokonale provésti. Mimo to by se mladý lid milerád cvičil v hudbě a zpěvu věda, že může po čase, pak-li se služba některého takového fundatisty uprázdní, místo toto nastoupiti. A pravím tedy, zde by záduší obětovalo jenom k tomu cíli 5 korce pozemků. Jest to mnoho? — Utrpělo by záduší tím tak mnoho? — Zajisté ne! — Toť můj návrh. Snad se vynajde někdo schopnější,

který něco jiného a prospěšnějšího ponavrhne. Prozatím ale se domnívám, že postačí návrh můj. *)

Z Příbrami. (Zpěvácký spolek. — Ochotnické divadlo. — Tělocvičná jednota.) Náš zpěvácký spolek odbyl druhý svůj koncert, aniž by byla o něm posud veřejnosti zpráva podána; podotknu jen z krátka, že byla veškerá čísla programu zdařile provedena. Apltová zpívala jako vždy velmi krásně; i pan Jelínek, houslista a pan Čížek pianista provedli své úlohy se známou virtuositou. Nejvíce se však líbilo „Blanické vojsko,“ hudba od Tittla, slova od P. Prajslera, k jehož zdařilému provedení zdejší horní kapela všemožně přispěla. Spolek náš jest dosti činný, ač k němu strana, kde jsme nejvýdatnější síly hledali, dosti chladně hledí. Jest to četné zdejší učitelstvo, o němž jsme se již jednou zmínili. Ze všech těch pánů jest jen sedm (jedna třetina) údy zpěváckého spolku a z těch jen někteří, jimž budiž všecka čest, spolek navštěvují. Musí prý se 18—20 hodin týdně dít ve škole; kdož by pak se ještě namáhal při zkouškách spolku, a pak co prý konečně za to? Myslím, že naši řemeslníci a ostatní údové větší obět přinášejí, a posud se jim nezastesklo. Kdo však na vše jen se stanoviska materiálního hledí, kdo raději dlažbu městskou šlape aneb kartami se baví, tomu musí býti zkouška ze zpěvu trýzní. — To však nám nevádí a náš milovaný ředitel, jemuž spolek skvostnou, bohatě stříbrem kovanou taktovku k svátku daroval, nahraňuje pilným vyučováním chladnost jmenovaných pánů. — Dne 28. června zařídí spolek společný výlet na staroslavský Zvíkov, k čemuž veškeré spolky jižních Čech vyzve; jelikož zřícenina ta na stoku Vltavy s Otavou v středu měst Příbrami, Tábora Vodňan a Strakonice leží, lze se nadíti valného účastenství i z ostatních v krajině té zahrnutých měst, zvláště z královského Písku. — Činnost našich, jindy tak neunavených ochotníků ochabla docela, tak že jsme se od konce masopustu pouze jediného představení dočkali. Vinu toho nese na mnoze neupravenost poměrů divadelních.

Kronika zpěváckých spolků.

*) Písecký zpěv. spolek. Dne 4. května odbyvala se hudební akademie, již Písecký zpěvácký spolek letos, jako roku minulého v divadle bohužel ještě starém, uspořádal. Obyčejná deklamace byla tentokrát vynechána, ač bez ujmy celku mohla dobře aspoň jedna báseň přednesena býti. Velkolepým Veitovým sborem „Na Prahu“ učiněn počátek. Na to přednesla sl. Z. H. s panem V. fantasií na 4 ruce na pianě ku všeobecné pochvle, tak že vyvolána byla. Po sboru „Staročeská“ od Škroupa zpíval pan K. arii ze „Stradelly,“ jehožto čistý a cituplný tenor, jak se nám zdálo, tentokrát trochu ujmy trpěl zaujatostí jakousi orgánů a jakousi neshodou průvodu, ač jinak pochvaly dosti se mu dostalo. Po sboru „Lovecká“ od Nápravníka hrála sl. S. na housle pátý koncert od Beriota s průvodem piana. Bylo by přáti, aby slečna v tomto svém umění, jež s pravou virtuositou a s velkým fondem nadání provozuje, dále u některého výtečného učitele hudby se zdokonalovala, sobě i národu ke cti a prospěchu. Na to následoval Wintrův sbor „Gdě je slavska domovina,“ kterýž šel nejlépe. Pan Valenta dal nám tentokrát příležitost, abychom posouditi mohli jeho velikou zběhlost ve hře na piano. Stavíme dobré prognostikon jeho nově zřízenému hudebnímu ústavu, neboť od takového mistra dá se očekávati, že učně své dále přivede, než to obyčejně bývá. Oba koncertní nad míru těžké kusy „Ukolébavka“ od Chopina a „Rondo capriccioso“ od Mendelssohna přednesl s pravou virtuositou, načež

bouřlivým potleskem vyvolán byl. Slavným pochodem Bendlovým „Hlahol“ důstojně ukoučena akademie. Kéz poskytne nám zdejší zpěv. spolek častěji podobné zábavy, podporován četnými a vážnými údy, jako to činí výborní zpěváčtí spolkové Vodňanský a Strakonický, jichž horlivými údy býti sami páni purkmistři za čest sobě pokládají, a Netolický, jež horlivý a vlastenecký purkmistr, divadlo pěkně takřka bez peněz v krátké době vystaviv, ze vsí síly podporuje. Návštěva byla valná; bohužel, že mnozí tam scházeli, od nichž jsme to nejméně očekávali. Slavné obecní zastupitelstvo zastoupeno bylo panem radním Bečkou a několika vlasteneckými pány výbory. Z honorace pozorován p. místopředsedou rada, p. major, p. předseda kr. soudu a j.

*) Zpěvácký spolek „Vojmír“ v Přelouči uspořádá v den 25. května 1863 v sále „u modré hvězdy“ pěveckou, hudební a deklamatorní zábavu. Program jest velmi bohatý a obsahuje následující kusy: I. oddělení: 1. Národní hymna s variacemi pro smyčcové nástroje od Haydna, op. 75. 2. Proslov od J. V. Jahna. 4. „Naše probuzení,“ sbor od L. Procházky. 4. Kvartett pro smyčcové nástroje od Mozarta, orig. Nr. 7., op. 17. 5. Staročeská, sbor od Fr. Škroupa. 6. „Le jour de naissance“ (Den narození), trio pro piano, housle a čello od Bacha. 7. „Radostné cestování,“ sbor od Ed. Nápravníka. II. oddělení. 8. „České perle,“ koncertní fantazie pro piano od Ed. Nápravníka, ze zvláštní ochoty přednese sl. Julie Vernerova. 9. „Ztracené srdce,“ píseň od Fr. Pivody, ze zvláštní ochoty přednese pan Frant. Janda. 10. „Kovářská,“ sbor od Vogla. 11. „Slze vlastenek,“ deklamovánka pro ženskou od Tyla. 12. „Husitská,“ sbor od Frant. Hellera. 13. „Porovnání prvního manželského stavu s nynějšími moderními sňatky,“ besední čtení od Přerhova. 14. „Pri pivě,“ sbor od Vašáka.

*) Ledečský zpěvácký spolek „Buryan“ uspořádá dne 25. května 1863 v hostinci „na poště“ pěveckou a hudební akademii. Program: 1. Sbor „Zvonky“ od Müllera. 2. „Teče voda, teče,“ pro piano, přednese Vojtěch Hlaváč. 3. Sbor „Lovecká“ od A. Jelena. 4. Variace od Beriota pro housle, přednese Ludvík A. a Bedřich Blažek. 5. Deklamace. 6. „Mladé Slovensko,“ zpěv s průvodem piana přednese ředitel spolku. 7. Quodlibet českých písní od Fr. Hellera. 8. „Kde domov můj?“ píseň večerní.

*) Prachatický zpěvácký spolek. V neděli dne 17. t. m. odbyvala se v Prachaticích velkolepá slavnost svěcení práporu zpěváckého spolku. Mše sv. byla na náměstí sloužena a večer byla akademie. Program jest výborně uspořádán.

*) Členové Horovického zpěv. spolku „Slavík“ věnovali svému horlivému a přičinlivému p. řediteli na důkaz uznalosti jeho mnohostranných zásluh o spolek, skvoustnou tabatěrku.

*) První výlet Plzeňského „Hlaholu“ odbyván byl dne 17. t. m. do romantického okolí Drozdovského.

*) Vídeňský zpěv. spolek „Hlahol“ uspořádal na den sv. Jana Nepomuckého v 10 hod. ráno chrámovou slavnost v kostele „Mariastiegen,“ při níž nová mše D-moll od ředitele p. Förchtgotta provedena byla. Večer odbývá spolek pěveckou zábavu pro své přispívající údy v sále „u velkého Čížka.“

*) Horvátský zpěv. spolek „Kolo“ bude účinkovati dne 20. května t. r. při zádušní mši na upomínku bána Jelačiče.

*) Návrh tento je dle našeho osobního mínění velmi dobrý, jen zdali se všude provéstí dá. Pozn. red.

Ochotnická divadla.

V Horoměřicích provozovali tamnější ochotníci dne 14. t. m.: „Liška nad lišku,“ veselohra v 1 jednání. Na to: „Rekrutýrka v Kocourkově,“ fraška v 1 jednání, kteréžto představení na žádost obecenstva dne 28. května bude se opakovati. — Ochotníci v Labské Týnici dávali v posledním čase frašku „Manžel bez ženy“ od Görnera.

Z Prahy.

— Koncert, který Žofínská akademie svým spoluúřadům při příležitosti jmenin Její c. k. Výsosti nejjasnější paní arcivévodkyně Žofie, jakožto své nejvyšší ochránitelkyně, ve středu dne 13. května 1863 o páté hodině odpolední v sále Žofínského ostrova uspořádala, obsahoval mnohé zajímavé a pro dějepis české hudby důležité skladby. Byly to v oddělení prvním: 1. Motetto: „Pleno choro jubilemus;“ sl. Fr. X. Brixii. (Nar. 1732, † 1771). (Ponejprv.) 2. Vánoční píseň pro smíšený sbor; sl. A. W. Ambros, (báseň od Jana Taulera ze XIV. století). 3. Svatý Nepomuk, tříhlasý sbor; sl. J. V. Tomášek. 4. Duchovní menuet: „Umřítí musím,“ píseň z českého kancionálu od r. 1764, pro smíšený sbor upravil J. L. Zvonar. (Ponejprv.) 5. Chor: „Lobet seinen Namen;“ sl. F. E. Fesca. (Nar. 1789, † 1826). II. oddělení. 1. „Svatý Václav.“ Legenda ve tři dílech z českého kancionálu, pro sóla a smíšený sbor ve čtyřech a šesti hřasech upravil J. L. Zvonar. (Ponejprv.) 2. „Ranní zpěv,“ pro sólový sopranový a tenorový hlas a smíšený sbor; sl. J. F. Reichardt. (Nar. 1751, † 1818.) (Ponejprv.) 3. Sinfonia sacra: „In ecclesiis benedicite Domino;“ pro dva čtyřhlasé sbory, tři cinky, dva pozouny a housle; složil Giovanni Gabrieli. (Nar. ve Vlašských Benátkách okolo polovice XVI. století, † 1612.) (Ponejprv.) (Tento druh hudební skladby byl vynalezen a sloužil, aby se každé slavné veřejné objevení nejvyšší státní hlavy (veneciánské republiky), jí objevení se na posvátném místě, aby se zde před Pánem všech pánů pokorila, oslavilo zpěvy, jež by se podobaly zpěvům církevním, i aby bylo dáno zpěvům těmto nové, významné ozdoby, jakož i aby se jimi církevní slavnost v pravém a vlastním smyslu svém rozšířila. K. v. Winterfeld: „Jan Gabrieli atd. díl II., str. 116). — Pan J. L. Zvonar získal si provedením skladeb v Praze méně známých a pro nás velmi důležitých, jmenovitě Brixiiho motetta, tříhlasého sboru „Svatý Nepomuk“ od J. V. Tomáška, jakož i výborným zpracováním duchovního menuettu „Umřítí musím“ z r. 1764, jež pro smíšený sbor upravil, jakož zpracováním legendy „Sv. Václave“ pro sóla a smíšený sbor nepopíratelných zásluh. Upravení obou posledních skladeb svědčí nejpatrněji, jak hluboce vnikl p. L. Zvonar v ducha staročeských kostelních zpěvů a jak se zpěvy tyto za naší doby pojímali a provéstí mají. Provedení bylo chvalné; všechny skladby až na „sinfonii sacra,“ která jaksi našemu vkusu odlehlá jest, byly přijaty s pochvalou, kteráž však též horlivému p. řediteli platila. r—r.

— K mnohým dotazům oznamuji opět, že lhůta k zasílání oper a libret v příčině cen mnou vypsáných prodloužena jest do posledního září 1863.

V Praze dne 6. května 1863.

Jan hrabě Harrach.

— Konkurs na pronájem českého divadla v Praze. Zemský výbor království Českého uzavřel dáti znova v nájem české prozatímní divadlo zemské v Praze na šest let pořád před se jdoucích, počínaje od květné neděle r. 1864 až do květné neděle (včetně) r. 1870. Tímto nájmem odevzdá se přijatému řediteli k přiměřenému užívání řečené divadlo i se vším příslušenstvím v dekoracích a jiných potřebách s ročním příspěvkem 10500 zl. r. č. z domestikálního fondu a jinými

příspěvky výhodami pod vrchní dohlídkou od zemského výboru ustanovenou. Bližší podmínky tohoto nájmu volno nahlédnouti všem, kdožkoli by se o ředitelství to hlásiti chtěli, ve spisovně výboru zemského od 16. května 1863 mezi 8—2 každodenně. Žádosti o udělení tohoto nájmu mohou se zadati u výboru zemského až do 30. června 1863; pozdější přihlášky by se nevzaly v úvahu.

— Ferd. Laub koncertuje nyní s nejskvělejšími výsledky v Lublani.

— Výstava sochy. Ode včerejška počínajíc bude po některý čas v Museu království českého vystavena bronceva socha prvního arcibiskupa pražského, Arnošta z Pardubic, kterouž pan Antonín Veith, majetník statku Liběchovského, v nadživotné velikosti dal shotoviti u proslulého umělce Schwanthallera. Přístup k tomuto dílu krasoumnému jest denně od 10. hodiny před polednem do 5. odpoledne; vstupného vybírá se 10 kr., kteréž ustanoveny jsou na vydání barvotiskové skvostných drobnomaleb z modlicí knihy Arnoštovy, kteráž zároveň se sochou v Museu se ukazuje.

— Lessingův obraz mistra Jana Husa zakoupil král pruský pro berlínskou národní galerii. Nevíme posud, bude-li tím překažena obmyšlená výstava tohoto obrazu v Praze.

— Beseda umělecká otevřela ve středu večer poprvé své místnosti širšímu obecenstvu, uspořádavši zábavu, k níž i dámy přístup měly. Sešla se četná vybraná společnost, která v přátelském hovoru a milé zábavě vytrvala až do půl noci. Program byl vkusně sestaven a vynikal i svou rozmanitostí i svou vnitřní cenou. Začátek učinilo kvartetto pro housle, violu, violoncello a piano. Po té následovaly sólové zpěvy, deklamace a solové kvartetto pro čtyry hlasy. Sl. Zawiszanka přivítána byla hlučným potleskem a přednesla několik polských písní vydobyla sobě zasloužené všestranné pochvaly. Mimo ni zpívali ještě sl. Macháčkova a pánové Pivoda a Bláha: pí. Pešková přednesla deklamaci. Všickni došli hlučné pochvaly. V p. Bláhovi sezнали jsme nadaného mladého zpěváka, jenž honosí se zvucným, příjemným basem. Zavděčil se zajisté všem přítomným přednesením dvou písní Tomáškových („Růže“ z král. rukopisu a „Modré oči“), jehož krásné písně bohužel tak pořádku na programech koncertů a zábav hudebních se objevují. — Zábavy umělecké besedy, které opakovati se mají každý měsíc, stanou se zajisté v krátkém čase střediskem všech přátel pravého umění a přispějí k zušlechtění a sesílení našeho společenského života.

— Výroční valná schůze Svatoboru odbývala se 17. t. m. dopoledne ve velké zasedací síni Staroměstské radnice za předsednictvím historiografa pana dra. Františka Palackého. Přítomno bylo 40 členů. Nejprve čte pan prof. Zelený jednací zprávu za minulý rok, kterouž tuto podáváme: Dnes tomu právě rok, co spolek náš v prvním svém shromáždění valném se řádně ustavil vyvoliv si ředitelstvo a dav mu plnou moc, aby jmění spolkového dle nejlepšího vědomí svého k rozličným účelům statuty vyměřeným užívalo. Vyvolené ředitelstvo sešlo se dne 3. června ku předběžné soukromé poradě, při nížto se rokovalo o tom, jak by se ve správu věcí spolkových uvázati a činnost svou počítati mělo. Uznalo se za první úkol ředitelstva, aby přijalo jmění Svatoboru od p. dra. Bělského, který je dne 7. června také řádně odevzdal u přítomnosti pp. starosty dra. Palackého, a účetního Štorcha, panu pokladníku Šimkovi. Ředitelstvo vyslovilo při tom panu dru. Bělskému díky za nevšední ochotnost, s nížto byl jmění spolku spravoval, a žádalo ho zároveň, aby na se vzal právní zastupování Svatoboru, což on ochotně přislíbil. Při též poradě uznalo se za věc pilnou, aby ředitelstvo bedlivě uvážilo, jak se má vyhověti žádostem oněch dárců, kteří složili příspěvky své na pomníky rozličným spisovatelům, na národní kryptu, pantheon a p. Vyvolen jest odbor, kterýby pod předsednictvím p. dra. Riegra s některými k tomu požádanými umělci otázku tu vzal na přetřes. V poradě o tom odbývané vyslovili umělci mínění své jednohlasně v ten smysl,

že by se měla založiti nějaká společná hrobka na místě některém památném blíže Prahy. Ředitelstvo Svatoboru uznávajíc v plné míře, jak krásné a důstojné by takové dílo bylo, nemohlo se přece ku provedení jeho odhodlati, poněvadž by náklad na ně potřebný nynější síly spolku našeho přesahoval, a uzavřelo, aby se na ten čas stavěly pouhé náhrobky; i jsou vyzváni dne 25. července umělci národní, aby ředitelstvu zaslali nákresy náhrobků, za něž jim slíben slušný honorár. Po tom vyzvání obdrželo ředitelstvo plány na pantheon národní od stavitele p. Šalandy v Praze, od nejmenovaného z Vídně nákres náhrobku a od p. Seidana v Praze nákres pomníku. Poněvadž by však vyvedení těchto plánů bylo příliš nákladné bývalo, učinilo ředitelstvo ve schůzce odbývané dne 2. ledna t. r. uzavření, že mají někteří umělci na slovo vzati opět požádání býti, aby zaslali do 15. února nákresy náhrobků, jichžto vyvedení by však nepřesahovalo 500 zl. Zároveň ustanovilo, že se především mají postaviti náhrobky Hankovi, Čelakovskému, Šafaříkovi, Havlíčkovi a Šumavskému. Z vyzvaných umělců zaslali nákresy pp. Ullmann a Šalanda, načež odbor k tomu zvolený, pp. dr. Rieger, Huleš, Štorch, Vávra a jednatel obdrželi od ředitelstva plnou moc, aby činili vše potřebné ku postavení náhrobků a sice napřed Václavovi Hankovi. Odbor tento pak vyjednal s architektem p. Ullmannem, aby dle svého nákresu postavil náhrobek na hřbitově Vyšehradském 17. května, který již za několik neděl dokonán bude. Poněvadž ohled na ostatní účely spolku našeho toho mocně žádá, aby se náhrobky stavěly nenáhle a zatím by se státi mohlo, že by se těla spisovatelů vykopala: postaral se k žádosti ředitelstva p. městský radní Huleš o to, aby se hroby oněch spisovatelů nehýbalo. Zároveň s vyzváním, aby se ředitelstvu zaslaly nákresy náhrobků, učiněno jest k umělcům národním vyzvání, aby zaslali návrhy k společnému znaku či emblému, po němž by náhrobky Svatoborem postavené se již na první pohled rozeznávaly. Podány jsou dva návrhy, z nichžto ředitelstvo přijalo návrh p. Šalandy: kruh, ježž drží čtyry ruky. Návrh ten proměněn jest dle rady p. Karla Jarom. Erbena tak, že místo čtyř ruk drží kruh tři ruky a stal se tedy znakem spolku našeho. Panu Šalandovi, ježž návrh ten učinil, a zároveň i pěknými nákresy společné hrobky spolku našemu nevšední účastenství osvědčil, vyslovilo ředitelstvo v sezení svém dne 2. ledna slušné díky a uzavřelo, aby se příštímú valnému shromáždění pan Šalanda schválil ku přijetí za úda přispívajícího bez platu. I v druhých oborech činnosti své vyměřených počal spolek náš záhy působiti. V měsíci září došly ředitelstvo žádosti dvou spisovatelů těžce nemocných, aby jim dána byla podpora peněžitá k zotavení-se. Uvažujíc zvláštní okolnosti obou žádajících povolilo ředitelstvo dne 24. září 1862 po 300 zl. r. č. Touž dobou žádala schudlá vdova po zasloužilém spisovateli za nějakou pomoc; ředitelstvo povolilo jí 50 zl. V sezení svém dne 2. dubna vyřídilo ředitelstvo podobnou žádost zasloužilého spisovatele nemocného, povolivši mu na potřebné zotavení 150 zl. ve dvou lhůtách měsíčních. Při udělování pomoci spisovatelům chudým a nemocným zachovávalo ředitelstvo přísně pravidlo, že se jmena těch, jimžto se pomoc dává, nikdy veřejnosti podávati nemají, aby se snad citu jejich bolestně nedotklo. Na počátku jara mohl konečně spolek náš začíti činnost svou i tím směrem, který přímo k zvelebení literatury vede, když podány jsou ředitelstvu žádosti dvou mladých spisovatelů, pana Josefa Koláře a p. Jana Nerudy, aby jim byla dána pomoc na cesty literární. P. Kolář, známý pilnými překlady básníků srbských, polských i ruských jakož i mnohými pojednáními z oboru literatur slovanských, žádal pomoci peněžitě na literární cestu do Rus, na které by nynější stav literatury ruské důkladně poznati mohl, maje úmysl po návratu svém vyučovati řeči a literatury ruské,

kterýžto předmět po smrti Václava Hanky na vysokých školách zdejších zcela se zanedbává. Poněvadž pan Kolář jazyka ruského úplně znalý jest a i nevšední známosti literatury ruské osvědčil, kromě toho pak spolku našemu od některých spisovatelů ruských značných darů peněžitých se dostalo k tomu konci, aby na ně vyslán byl nějaký mladý spisovatel do Rus, tam se důkladně vzdělal v řeči a literaturě ruské, udělilo mu ředitelstvo pomoc 500 zl. na tuto cestu. Pan Jan Neruda žádal za podporu peněžitou na cestu do Němce a do Francie, jižto konati chtěl k rozšíření svých aesthetických studií a známostí společenských. Poněvadž pan Neruda na poli pěkné literatury nepopíratelné schopnosti osvědčil a cesta podobná mu patrně prospívati musí, dalo mu ředitelstvo k tomu konci 400 zl. Oba pánové vydali se již před několika nedělemi na cesty své. Ze stručného přehledu tohoto vysvitá již patrně, že spolek náš při samém počátku svém již blahodárně šíří působení své všemi cestami sobě vykázanými, pomáhaje nadějným spisovatelům při nákladných předsevzetích literárních, podporuje spisovatele chudé a nemocné a oslavuje památku spisovatelů zemřelých. Oceňujíc spravedlivě vlastenecké obecenství, které přivítavši již první ozaámení spolku našeho s vřelým účastenstvím, jevílo mu přízeň svou i dále. Počet údů, ježž za prvního valného shromáždění činil 158, vzrostl na 230. Zvláštního účastenství nabyl spolek náš mimo Prahu v městech Litomyšli, Poličce a České Třebové, kdežto za povzbuzením skutečného úda našeho p. Fr. Prav. Voláka přes 30 údů skutečných a přispívajících ke spolku našemu přistoupilo. Zvláštního připomenutí zasluhuje též čin šlechtěného vlastence, zemřelého hraběte Vojtěcha Deyma, ježž dle dopisu p. hraběte Ferdinanda Deyma tomuto dědici svému poručil, aby spolku našemu 1000 zl. jeho jménem daroval. Neméně krásná mysl jeví se z odkazu, který učinil v poslední vůli své měšťan Vodňanský p. Jan Bulka, poručiv na účely spolku našeho 63 zl. r. č. Krásným skutkem osvědčil nám účastenství své i slavný zpěvácký spolek zdejší Hlahol, věnovav Svatoboru čistý výnos 1197 zl. velikolepého koncertu dávaného dne 17. května 1862 na oslavení památky Havlíčkovy. Ředitelstvo vyslovilo své díky starostovi Hlaholu J. J. knížeti Rud. z Thurnů a Taxisů, a usneslo se zároveň v sezení svém dne 15. července na tom, aby umělci, kteří nejvíce se přičinili k onomu koncertu, pp. Křížkovský, Ludvík Lukes a Ferd. Heller navržení byli příštímú valnému shromáždění za údy přispívající. S vděčností jmenovati sluší i spolek paní, které zřídily národní loterii ve prospěch dcery slavného publicisty našeho Karla Havlíčka a již z předu určily ony výhry, o které by se nikdo nehlásil, spolku našemu. Ředitelstvo přijalo tyto dary dne 28. června, světilo je péči p. pokladníka a uspořádalo dne 15. března 1863 národní zábavu v síni ostrova Žofínského, při nížto se výhry ty losem rozdělily obecenstvu. Rovněž věnovali šlechtěné vlastenci, kteří přítomni byli národní slavnosti na Hoře Kunětické, čistý výnos 404 zl. 51 kr. spolku našemu. Z toho všeho jde jasně na jevo, kterak spolek náš se potkává na všech stranách i ve všech vrstvách národa s účastenstvím, jehož dle šlechtěných záměrů svých zajisté plnou měrou hoden jest, i není již pochybnosti o tom, že vzímá se se neustále ochotnými oběti bude moci čím dále tím pevněji kráčet za vznešeným účelem svým, jsa spisovatelstvu národnímú výdatnou pomocí u velikém jeho díle a tím pomáhaje ji k osvícení a uslechtnění celého národa.

Listárna.

Panu J. K. Bl. . . vi v Bavorově. K tomu se hodí dle našeho zdání „Čechův sen“ od Illnera. (Stojí 1 zl. 50 kr. r. č.)